

Резникова О. С.

Донецкий национальный технический университет

МЕТОД ИНТЕГРАЛЬНОЙ ОЦЕНКИ УРОВНЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Резюме

Доказано, что при измерении глобальной конкурентоспособности должны учитываться такие факторы, как потенциальные возможности предприятия, степень удовлетворения потребностей глобальных рынков конкурентоспособной продукцией и результаты его хозяйственной деятельности. Описан алгоритм выявления предприятия-лидера или формирования условного эталонного предприятия. Предложена процедура определения интегральных показателей конкурентоспособности сравниваемых предприятий с целью их упорядочивания относительно эталонного предприятия (лидера).

Ключевые слова: конкурентоспособность, глобализация, конкурентный потенциал, адаптивность, метод оценки конкурентоспособности.

Reznikova O. S.

Donetsk National Technical University

METHOD OF INTEGRAL ASSESSMENT OF ENTERPRISE COMPETITIVENESS LEVEL IN TERMS OF GLOBALIZATION

Summary

Proved that while measuring the global competitiveness such factors as the potential of the enterprise, the degree of satisfaction of the global markets needs and its economic activity results should be considered. An algorithm of enterprise leader determination or conditional reference enterprise forming is described. A procedure of assessment of integral competitiveness indicators of compared enterprises is proposed for their further ranking in respect of the reference company (leader).

Key words: competitiveness, globalization, competitive potential, adaptability, competitiveness assessment method.

УДК 658

Рзаев Г. І., Жовтівська О. В.

Хмельницький національний університет

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ЙОГО ОЦІНКИ

Досліджено теоретичні підходи до поняття фінансового потенціалу. Визначено його сутнісні характеристики та обґрунтовано напрями досліджень. Запропоновано методіку визначення рівня фінансового потенціалу підприємства.

Ключові слова: фінансовий потенціал, фінансові ресурси, параметри ресурсного та виробничого потенціалу, ефективність та результативність функціонування.

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання, що ускладнюються нестабільністю економіки, вимагають постійного пошуку шляхів та напрямів щодо підвищення результативності діяльності підприємства. Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємства підвищення ефективності виробництва, покращення рівня конкурентоспроможності продукції і послуг, підвищення рівня конкурентоспроможності самого підприємства.

Умови господарювання, що склалися, утруднюють впровадження досягнень науково-технічного прогресу, використання та розвиток ефективних форм господарювання й управління виробництвом, активізації самої діяльності підприємництва та розширенню її видів.

За умов, що склалися, значна частина суб'єктів господарювання зазнає фінансових труднощів, що ускладнюються відсутністю своєчасної фінансово-кредитної підтримки, скорочуванням масштабів діяльності, недостатньою підтримкою на державному рівні, посиленням конкурентної боротьби та ін.

Успішність функціонування підприємства та результативність його діяльності значною мірою залежить від фінансового потенціалу підприєм-

ства, ефективності його використання, його відповідності стратегії розвитку господарюючого суб'єкта та перспектив функціонування. Саме від фінансового потенціалу підприємства, його накопичення, використання та поповнення залежить фінансовий стан підприємства та рівень його конкурентоспроможності.

Безпосередньо накопичення грошових коштів, які знаходяться у підприємства та можуть поповнюватися з різних джерел, формують стратегію підприємства, ефективність використання його ресурсів та результативність його діяльності. Особлива роль в оцінці якості та достатності фінансового потенціалу належить вмінню керівництва підприємства ефективно використовувати власні та залучені кошти, потреби в яких оперативно змінюються, відповідно до зміни умов господарювання підприємства. та розпорядження з різних джерел або можуть бути отримані ним у перспективі з подальшим спрямування на здійснення своєї діяльності. в оцінці достатності фінансового потенціалу для здійснення ефективної діяльності, відводиться оцінці потенційно можливих залучених фінансових коштів. Саме сьогодні є актуальним досліджувати питання формування, оцінки

та використання фінансового потенціалу підприємства, що є запорукою успішної його діяльності на перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему оцінки й використання потенціалу на всіх рівнях управління досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці. Значних результатів у розвитку даного питання досягли А. Абалкін, В. Авдєєнко, К. Воблий, В. Вейц, О. Гетьман, В. Гончаров, Е. Горбунов, А. Задоя, Н. Краснокутська, О. Олексик, С. Струмилін, С. Хейнман, В. Шаповал, В. Шиян, С. Шкарабан та ін. Практично всі із зазначених науковців дотримуються ресурсного підходу до поняття «потенціал», але при тому мають різні думки щодо його структури, властивостей тощо.

Проблемам формування фінансового потенціалу підприємства присвячено роботи таких дослідників, як Веретенникова О.В., Гніп Н.О., Маслак І.О., Міценко Н.Г., Пузирьова П.В., Ситник Г.В., Шкромиди В.В. та ін. Останні розглядають сутність економічної категорії «фінансовий потенціал», вивчають передумови його формування, досліджують фактори впливу на фінансовий потенціал, розглядають його місце в забезпеченні стратегії розвитку підприємства, досліджують показники що характеризують фінансовий потенціал та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Фінансовий потенціал підприємства визначає конкурентоздатність, можливості ділового співробітництва, оцінює, наскільки гарантовані економічні інтереси самого підприємства і його партнерів у фінансовому і виробничому відношеннях. Тобто досягнення підприємством поставлених цілей і завдань залежить від існуючих фінансових можливостей і рівня ефективності його використання. У зв'язку з цим тільки на основі комплексного аналізу фінансового потенціалу й оцінки його параметрів є можливим виявлення резервів покращення діяльності підприємства та формування напрямів розвитку відповідно до ринкових змін.

Стан теоретичних та практичних напрацювань щодо фінансового потенціалу підприємства, їх

відповідність умовам господарювання вимагає подальших досліджень щодо його структури, джерел формування, ефективності використання та ін.

Метою статті є дослідження теоретичних підходів до поняття фінансового потенціалу, визначення його характеристик та обґрунтування напрямів досліджень, що відповідають умовам сучасності.

Виклад основного матеріалу. Глибина і ступінь деталізації вивчення підприємства залежить загалом від низки факторів, а саме від визначення причин чинників аналізу та оцінки стану підприємства повноти і ступеня вірогідності інформації про об'єкт дослідження та часу, відведеного для аналізу об'єкта дослідження та мети дослідження. Різними можуть бути і методи фінансового аналізу підприємств, конкретний зміст яких визначається, насамперед, специфікою виробничо-комерційної діяльності досліджуваного підприємства. Проте можна сформулювати принциповий підхід до визначення потенціалу підприємства поза залежністю від сфер їх ділової активності. Суть його полягає в послідовній деталізації проведеного аналізу на основі даних зовнішнього та внутрішнього моніторингу стану підприємства [1, с. 290].

Важливим у дослідженні сутності фінансового потенціалу є вивчення існуючих теоретичних підходів до зазначеного поняття. Нами визначено два напрями його вивчення, а саме з точки зору ресурсів (табл. 1) та з точки зору можливостей та відносин підприємства (табл. 2).

Дослідження існуючих теоретичних підходів до визначення сутності фінансового потенціалу в контексті фінансових ресурсів підприємства. В основному автори ґрунтуються на визначення, що враховує використання наявних власних ресурсів і залучення додаткових коштів на найбільш вигідних для підприємства умовах. Значний наголос автори ставлять на доходах підприємства при заданих або таких, що склалися, параметрах ресурсного і виробничого потенціалів. Важливо зауважити, що оцінка фінансового потенціалу спрямована в першу чергу на перспективи діяльності підприємства, а саме:

Таблиця 1

Визначення категорії «фінансовий потенціал» в контексті ресурсного підходу та їх спрямування

Автор	Визначення	Спрямування
Маслак І.О. [2, с. 125]	сукупність фінансових ресурсів, за допомогою ефективного та раціонального використання яких підприємство здатне отримати прибуток та досягти поставленої мети своєї діяльності, а також отримати максимально можливий фінансовий результат, за рахунок використання наявних власних ресурсів і залучення додаткових коштів на найбільш вигідних для підприємства умовах	– на отримання максимально можливого прибутку; – на досягнення мети діяльності
Ситник Г.В. [3, с. 321]	система наявних фінансових ресурсів та компетенцій, щодо їх ефективної акумуляції в необхідних обсягах, розподілу та створенні конфігурацій і пропорцій, які забезпечують «стратегічну відповідність» підприємства і генерують цінність для власників та інших стейкхолдерів	– ефективне використання ресурсів; – на досягнення стратегічної мети
Брашко О.В. [1, с. 290]	фінансові ресурси, з приводу яких виникають відносини на підприємстві з метою досягнення його ефективного та рентабельного функціонування	– на ефективне та рентабельне функціонування;

Гнип Н.О. [4, с. 6]	сукупність потенційних фінансових ресурсів і доходів підприємства при заданих або таких, що склалися, параметрах ресурсного і виробничого потенціалів, а також ринкової кон'юнктури	– на доходи підприємства; – на параметри ресурсного на виробничого потенціалу; – на ринкову кон'юнктуру;
Беліська О.В. [5, с. 268].	обсяг наявних фінансових ресурсів підприємства та прихованих його можливостей за рахунок яких існує потенційна можливість збереження стійкості підприємства, підвищення його конкурентоспроможності, отримання наперед визначеного позитивного фінансового результату, що може бути реалізованим внаслідок управлінського впливу з метою досягнення певного наперед визначеного рівня розвитку підприємства як на певний момент часу, так і у перспективі	– збереження стійкості підприємства; – підвищення його конкурентоспроможності; – отримання наперед визначеного позитивного фінансового результату; – розвиток підприємства на перспективу
Боронос В.Г. [6, с. 22].	максимальна кількість фінансових ресурсів, які може генерувати суб'єкт господарювання протягом певного періоду часу	– ефективне та результативне функціонування на перспективу

– на отримання максимально можливого прибутку та досягнення мети діяльності;
– на ефективне та рентабельне функціонування;
– ефективне використання ресурсів;
– отримання наперед визначеного позитивного фінансового результату;
– на доходи підприємства та досягнення стратегічної мети;
– на параметри ресурсного та виробничого потенціалу;
– на ринкову кон'юнктуру;
– ефективне та результативне функціонування на перспективу;
– збереження стійкості підприємства;
– підвищення його конкурентоспроможності;
– розвиток підприємства на перспективу з урахуванням змін в економіці.

Вивчення економічної літератури показало, що найбільш поширеним є ресурсний підхід до визначення сутності фінансового потенціалу підприємства, менш поширеним – отождолення його з показниками стабільності фінансового стану підприємства [7, с. 214].

Подальше дослідження економічної літератури дало змогу зазначити наявність потужного напрямку дослідження категорії «фінансовий потенціал» в контексті можливостей та відносин підприємства, який згруповано та представлено нами у табл. 2.

Проведені нами дослідження доробок представників другого напрямку, дали змогу, виділити такі ознаки фінансового потенціалу як:

- найважливішу характеристику ефективності фінансово-господарської діяльності та надійності підприємства;
- основу забезпечення стійкого зростаючого припливу грошових коштів;
- сукупність взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих елементів, що надають певні можливості;
- сукупність господарських відносин і зв'язків підприємства;
- систему стосунків, що виникають на підприємстві;
- максимально можливу сукупність наявних і прихованих можливостей фінансового розвитку підприємства.

Таблиця 2

Визначення категорії «фінансовий потенціал» в контексті можливостей та відносин підприємства та їх спрямування

Автор	Визначення	Спрямування
Глуценко В.В. [8, с. 13].	є складовою управління фінансами суб'єктів господарювання, основою забезпечення стійкого зростаючого припливу грошових коштів, достатнього для забезпечення поточної і довготривалої платоспроможності на основі стратегії стабільного економічного зростання	– на ефективне управління; – стійке поповнення грошових коштів; – на підтримку поточної та довготривалої платоспроможності; – стійке економічне зростання
Касьянова Н.В. [9, с. 187].	це відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за умов наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості; можливості залучення капіталу, в обсязі необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи керування фінансами; забезпечення прозорості поточного і майбутнього фінансового стану.	– максимально можливий фінансовий результат; – підтримку ліквідності та фінансової стійкості; – реалізацію ефективних інвестиційних проектів; – забезпечення прозорості поточного і майбутнього фінансового стану
Руда Р.В. [10, с. 172].	найважливіша характеристика ефективності фінансово-господарської діяльності та надійності підприємства, що визначає його конкурентоспроможність та потенціал у ділових стосунках, є основою ефективної реалізації фінансових інтересів усіх учасників господарської діяльності	– ефективності фінансово-господарської діяльності

Кирилова Л.І. [11, с.300]	сукупність взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих елементів, що надають можливість для досягнення запланованих фінансових результатів в поточному періоді та майбутньому.	– на досягнення запланованих фінансових результатів в поточному періоді та майбутньому
Шкроміда В.В [12, с.3]	сукупність господарських відносин і зв'язків, які спрямовані на одержання максимально-можливих фінансових результатів	– на одержання максимально-можливих фінансових результатів
Міценко Н.Г. [7, с. 215]	система стосунків, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: можливості залучення капіталу в обсязі, необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості, рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану підприємства	– досягнення максимально можливого фінансового результату; – для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості – рентабельності вкладеного капіталу; – ефективність управління фінансами; – на забезпечення прозорості поточного і майбутнього фінансового стану підприємства
Веретенникова О.В. [13, с. 7]	максимально можлива сукупність наявних і прихованих можливостей фінансового розвитку підприємства, формування і використання яких побудоване на процесі зміни вартості грошових фондів, що опосередковує використання кожного з інших елементів сукупного потенціалу з урахуванням відповідних фінансових обмежень за наявності певних видів ресурсів	– фінансового розвитку підприємства

Важливо наголосити на тісний зв'язок фінансового потенціалу підприємства та результатів використання його характеристик (рис. 1). Різноманітність існуючих у науковій літературі визначень фінансового потенціалу підприємства, за другим напрямом дослідження, дає можливість систематизувати спрямування зазначених підходів за сучасних умов. Так, на рівні підприємства фінансовий потенціал в першу чергу спрямовано на:

- на ефективне управління;
- стійке поповнення грошових коштів та рентабельність вкладеного капіталу;
- на підтримку поточної та довготривалої платоспроможності підтримку ліквідності та фінансової стійкості;
- на ефективну фінансово-господарську діяльність та стійке економічне зростання;
- реалізацію ефективних інвестиційних проектів;
- на досягнення максимально можливого фінансового результату;
- забезпечення прозорості поточного і майбутнього фінансового стану;
- на досягнення запланованих фінансових результатів в поточному та майбутньому періоді;
- на фінансовий розвиток підприємства.

Дослідження підходів до визначення категорії «фінансовий потенціал» показують, що однозначного тлумачення зазначеної категорії не існує. Таким чином, при визначенні категорії «фінансовий потенціал підприємства» автори акцентують увагу на таких окремих аспектах [14, с. 3]:

- сукупність фінансових ресурсів (можливостей) підприємства;
- можливості підприємства щодо залучення та ефективного управління фінансовими ресурсами (капіталом, грошовим капіталом, грошовими потоками, фондами грошових коштів);
- забезпечення діяльності підприємства (поточної і перспективної);

– забезпечення досягнення тактичних і стратегічних цілей підприємства.

Враховуючи те, що фінансовий потенціал має розглядатись як категорія поточного періоду, так і майбутнього, то складовими фінансового потенціалу підприємства є (рис. 2):

Фінансовий потенціал стійкості та забезпеченості характеризують можливість проведення та результати поточної діяльності підприємства, тоді як фінансовий потенціал розвитку передбачає саме можливість подальшого розвитку.

Отже, фінансовий потенціал розвитку підприємств представляє собою сукупність всіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, у тому числі і фінансових, що можуть забезпечити досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища [11, с. 300].

Фінансовий потенціал промислового підприємства – це відносини, що виникають на підприємстві з метою досягнення максимально можливого фінансового результату за:

- наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості;
- можливості залучення капіталу в обсязі, необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів;
- рентабельності вкладеного капіталу;
- наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного та майбутнього фінансового стану.

Авторами було запропоновано методику визначення рівня фінансового потенціалу підприємства (ФПП), яка складається з наступних етапів:

1. Визначення рівнів ФПП і їх характеристики. Приклад визначення рівнів ФПП наведений у табл. 3.

2. Оцінка ФПП за фінансовими показниками. На цьому етапі пропонується провести експрес-

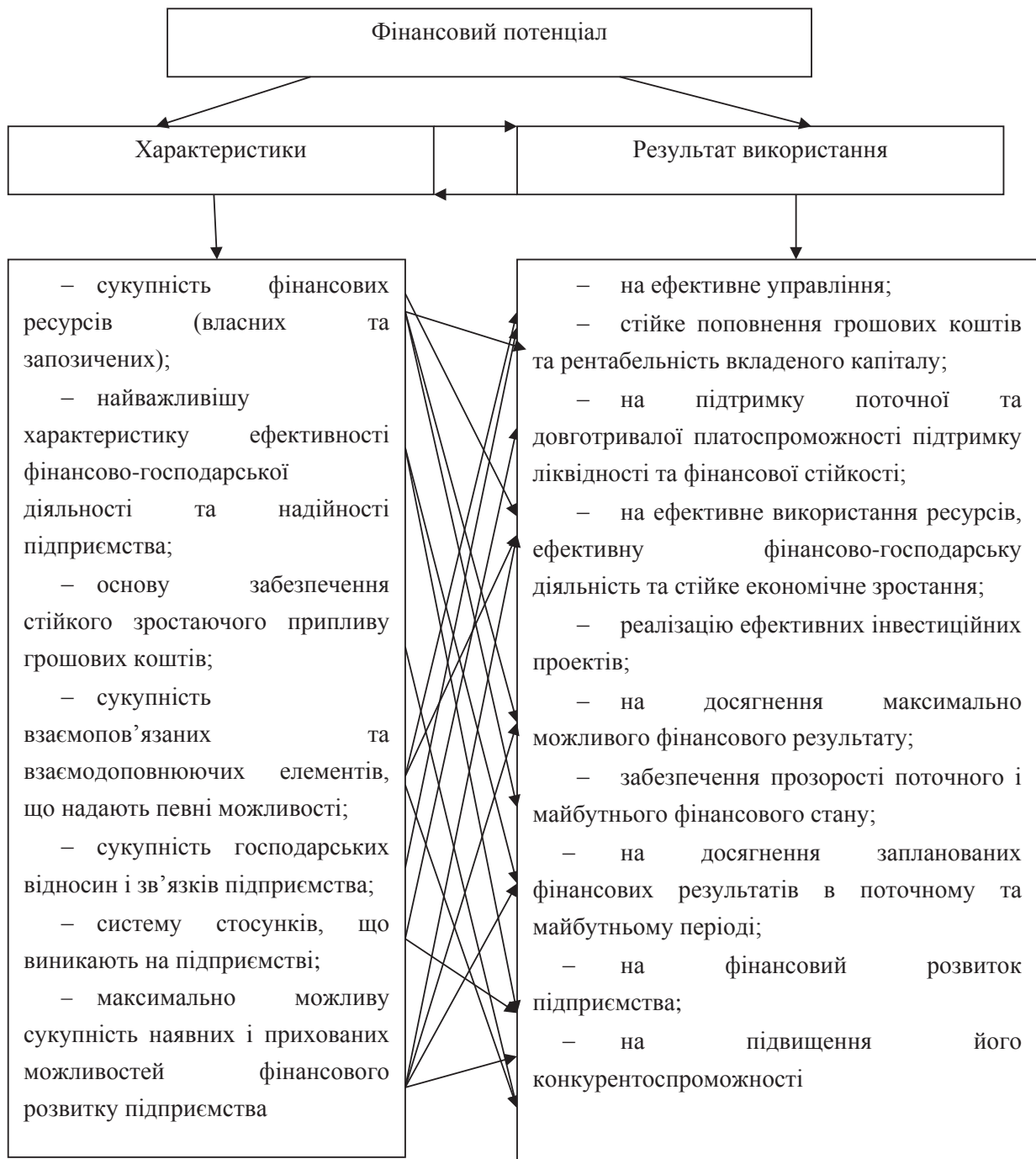

Рис. 1. Взаємозв’язок характеристик фінансового потенціалу та результатів його використання

Рис. 2. Складові фінансового потенціалу підприємства

аналіз основних показників, які характеризують ліквідність, платоспроможність і фінансову стійкість підприємства.

З огляду на різноманітність фінансових процесів, множинність фінансових показників, розходження в рівні їхніх критичних оцінок, що становить ступінь їхніх відхилень від фактичних значень і складності, які при цьому виникають в оцінці фінансової стійкості організації, нами рекомендується проводити інтегральну рейтингову оцінку ФПП.

3. Оцінка ФПП за критерієм «можливість залучення додаткового капіталу». Можливість забезпечення реалізації найефективніших форм вкладення капіталу, спрямованих на розширення економічного потенціалу підприємства, залежить від інвестиційної привабливості підприємства, що є системою економічних відносин між суб'єктами господарювання щодо ефективного розвитку бізнесу та підтримки конкурентоспроможності за рахунок внутрішніх і зовнішніх інвестиційних джерел. Отже, рівень ФПП за цим критерієм також буде визначатися ступенем привабливості підприємства для потенційного інвестора [15, с. 178].

Аналіз фінансового потенціалу підприємства у системі внутрішнього фінансового моніторингу здійснюється на основі такої методики:

– вибір конкретного періоду та напрямку здійснення аналізу;

- визначення мети дослідження;
- вибір методів фінансового контролінгу: бенчмаркінг, аналіз фінансової стійкості, аналіз 80/20, суттєвий аналіз тощо;
- визначення основних чинників діяльності підприємства та причин відхилень;
- розрахунок основних причин фіксованих втрат, перевитрат часу та коштів;
- визначення потенціалу результативних напрямків дій за принципом 80/20, що передбачає перекидання ресурсів у ті 20 % зусиль, що принесуть 80 % результатів на основі творчого підходу до прийняття управлінських рішень.

Таблиця 3

Характеристика рівнів фінансового потенціалу [15, с. 178]

Рівень ФПП	Коротка характеристика
Високий рівень ФПП	Діяльність підприємства прибуткова. Фінансове становище стабільне
Середній рівень ФПП	Діяльність підприємства прибуткова, однак фінансова стабільність багато в чому залежить від змін як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі
Низький рівень ФПП	Підприємство фінансово нестабільне

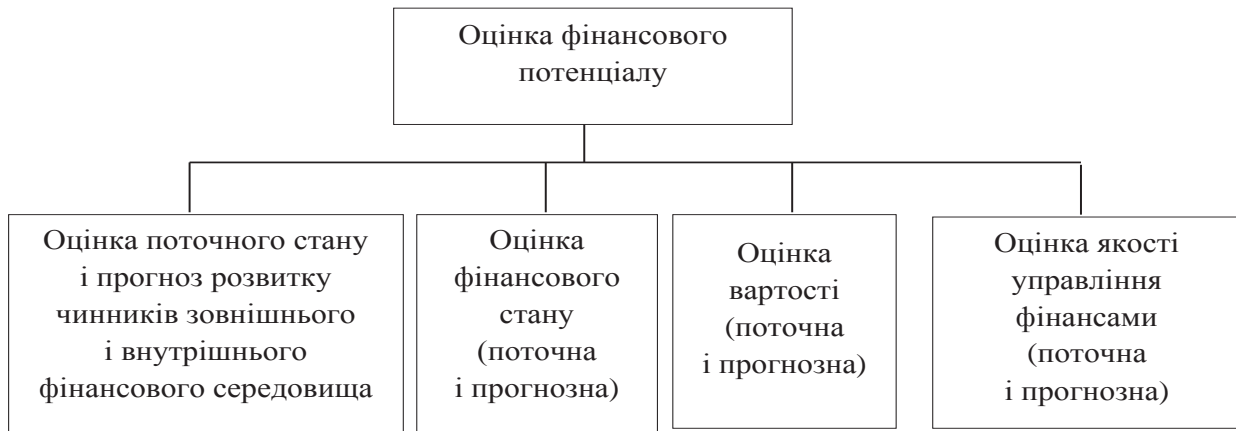

Рис. 3. Напрями оцінки фінансового потенціалу економічної системи [14, с. 5]

При виборі показників оцінки фінансового потенціалу важливо враховувати наступне:

– фінансовий потенціал являє собою агреговане уявлення системи кількісних і якісних показників, що характеризують фінансовий потенціал економічної системи як на поточний момент часу, так і на перспективу. Відповідно, перелік показників повинен бути розроблений із застосуванням системного, комплексного і стратегічного підходів;

– основною складністю є відсутність достатньої інформаційної бази, тому число показників має бути обмежена, містити мінімум суб'єктивної інформації, пов'язане з особливостями фінансової діяльності для проведення порівнянної оцінки фінансового потенціалу.

На практиці для аналізу факторів фінансової середовища економічних систем частіше використовуються такі методи: PEST-аналіз; SWOT-аналіз; SNW-аналіз; аналіз сценаріїв; портфельний аналіз та ін.

Для оцінки фінансового стану найчастіше використовуються показники забезпеченості фінансовими ресурсами, платоспроможності, фінансової

стійкості, прибутку, рентабельності, оборотності [14, с. 5].

Оцінка фінансового потенціалу дозволяє досліджувати наявність фінансових ресурсів і можливостей на підприємстві, визначити рівень їх використання та спрогнозувати майбутній стан на перспективу. Це необхідно для здійснення ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства з метою нарощення обсягів діяльності та підвищення рівня її рентабельності.

Висновки і пропозиції. Умови функціонування у конкурентному середовищі вимагають подальших поглиблених досліджень фінансового потенціалу підприємства з точки зору оптимальності його структури, ефективності використання, зв'язку з виробничим потенціалом, у тісному зв'язку фінансового потенціалу підприємства з рівнем його операційної безпеки та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Оскільки фінансовий потенціал є комплексним поняттям, що пов'язане з ефективністю та результативністю діяльності підприємства є необхідним розширити його дослідження через показники фі-

нансової звітності та у тісному зв'язку з такими його характеристиками як стан активів та джерел їх формування, рівня ділової активності, стану балансової напруги та операційної безпеки.

Дослідження фінансового потенціалу підприємства за означеними характеристиками дасть змогу:

– підтримувати відповідний рівень фінансової стійкості та ліквідності підприємства через наявність достатнього обсягу власного капіталу;

– забезпечити достатній рівень ефективності та

результативності діяльності підприємства через ознаки його ділової активності;

– гарантувати високий рівень конкурентоспроможності через підтримку відповідного рівня балансової напруги та операційної безпеки;

– забезпечити відповідну інформаційну підтримку для постійно діючої системи моніторингу стану фінансового потенціалу за умов нестабільної економіки та розробки оперативних управлінських рішень як на рівні підприємства, так і за його межами.

Список літератури:

1. Бражко О.В. Фінансовий потенціал підприємства як результат взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин / О.В. Бражко // Прометей. – 2011. – № 3(36). – С. 289-292.
2. Маслак І.О. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислових підприємств / О. І. Маслак // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. – 2012. – Вип. 6(77). – С. 124-129.
3. Ситник Г.В. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового планування: сутність та характеристика елементів / Г.В. Ситник // Сталій розвиток економіки. – 2012. – 14(4). – С. 319-323.
4. Гнип Н.О. Планування фінансового потенціалу суб'єктів реального сектору економіки : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит» / Н.О. Гнип. – Суми. – 2012. – 24 с.
5. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О.В. Белінська // Вісник Хмельницького Національного університету. – 2012. – № 4 (3). – С. 267-271.
6. Боронос В.Г. Аналіз теоретико-методологічних засад фінансового потенціалу / В.Г. Боронос // Вісник УАВС НБУ. – 2012. – № 1(32). – С. 22-26.
7. Міценко Н.Г. Методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства / Н.Г. Міценко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – № 22(7). – С. 213-219.
8. Глущенко В.В. Концептуальні основи формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в Україні / В.В. Глущенко // Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання як чинник сталого розвитку ринкової економіки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 1 лютого 2013 р., Харків. – Х., 2013. – С. 13-25.
9. Касьянова Н.В. Планування маркетингу. 2-ге вид. перероб. та доп. : підручник / Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха, В.В. Морева, О.В. Белякова, О.Б. Балакай. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 248 с.
10. Руда Р.В. Збалансована система оцінки фінансового потенціалу підприємства / Р.В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 4(16). – С. 170-172.
11. Кирилова Л.І. Фінансовий потенціал підприємства та його складові / Л.І. Кирилова, Д.Д.Тодорова // Сталій розвиток економіки. – 2012. – № 11. – С. 298-302.
12. Шкромиди В.В. Методичні засади моніторингу фінансового потенціалу підприємства. / В.В. Шкромиди // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Наук. Збірник / [за ред. І.Г. Ткачук]. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. – 2011. – Вип. 7. – Т. 2. – С. 188-192.
13. Веретенникова О.В. Сутнісні ознаки економічної категорії «фінансовий потенціал» / О.В. Веретенникова, А.В. Бондаренко // Торгівля і ринок України. – 2011. – Вип. 32. – С. 347-355.
14. Журова Л.І. Финансовый потенциал экономической системы: структура и методика оценки / Л.И. Журова // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 2. – С. 1-8.
15. Парацій О. Аналіз фінансового потенціалу підприємства / О. Парацій // Наукові записки. – Тернопіль. – 2005. – Вип. 14. – С. 178-181.
16. Мойсеєнко І.П. Аналіз фінансового потенціалу підприємства / І.П. Мойсеєнко, Л.А. Мачкур // Науковий вісник. – 2006 – Вип. 16(2) – С. 201-206.
17. Пузирьова П.В. Управління фінансовим потенціалом підприємств : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами» / П.В. Комарецька. – Київ : Європейський університет. – 2009. – 20 с.
18. Сердюк-Копчечкі Ю.В. Механізм управління фінансовим потенціалом промислових підприємств : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит» / Ю.В. Сердюк-Копчечкі. – Донецьк : Донецький національний університет. – 2008. – 21 с.

Рзаев Г. И.

Жовтвиская Е. В.

Хмельницкий национальный университет

ФИНАНСОВЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ И НАПРАВЛЕНИЯ ЕГО ОЦЕНКИ

Резюме

Исследованы теоретические подходы относительно финансового потенциала. Определены его существенные характеристики и обоснованы направления исследований. Предложена методика определения уровня финансового потенциала предприятия.

Ключевые слова: финансовый потенциал, финансовые ресурсы, параметры ресурсного и производственного потенциала, эффективность и результативность функционирования.

Rzaev G. I.

Zhovtivska O. V.

Khmelnytsky National University

ENTERPRISE FINANCIAL POTENTIAL AREAS AND ITS EVALUATION

Summary

The theoretical studied approaches to the concept of financial capacity. Its characteristics and the directions of studies are emphasized. The technique of definition of a level of financial potential of enterprise.

Key words: financial potential, financial resources, settings, resource and production potential, efficiency and effectiveness of functioning.